

บันทึกการประชุมเวทีการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
เวทีที่ 13 ณ ร้านอาหารทิวทัศน์ ตำบลแหลมจองถนน
อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง
วันพุธที่ 17 มีนาคม 2547
ผู้เข้าร่วมประชุม 102 คน

อาจารย์จรูญ หยุทอง

ในฐานะรับผิดชอบการประชุมประชาสัมพันธ์โครงการฯ กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมพื้นที่แหลมจองถนนที่เสียสละเวลามาให้ความเห็น และได้ชี้แจงแนวทางในการทำงานประชาสัมพันธ์ โดยเน้นการมีส่วนร่วม และคำนึงถึงช่องทางในการสื่อสารข้อมูลถึงประชาชนให้มากที่สุด มีสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น แผ่นพับ จดหมายข่าว เว็บไซต์ หนังสือพิมพ์โฟกัสภาคใต้ คัทเอ어드 มีการถ่ายทอดสดทางวิทยุ สวท. (สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดพัทลุง) และสถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz

อาจารย์อารี ริงลิโยกุลญ์

แนะนำทีมงานศึกษา ประกอบด้วยผู้จัดการโครงการและหัวหน้าทีมประเด็นศึกษา ที่มาร่วมในเวทีและอาจารย์ฉัตรชัย รัตนไชย

ได้ชี้แจงแนวทางการจัดร่างแผนแม่บทฯ หลังจากจัดเวทีรอบแรก 10 เวที และได้หยุดพักไป 1 เดือนเพื่อรวบรวมข้อมูล ทั้งในส่วนของนักวิชาการ และความต้องการของชุมชน มารวมเป็นร่างแผนแม่บทฯ ทั้งนี้เพื่อเป็นกรอบการทำงานในอนาคต

เอกสารที่คณะศึกษาได้จัดร่างแผนออกมาเป็น 4 แผน คือ (1) แผนหยุด หยุดบางเรื่องก่อน เช่น หยุดทำลายป่าต้นน้ำ หยุดทำพื้นที่น้ำกึ่งนอกเขตที่ตกลงไว้ หยุดใช้เครื่องมือประมงผิดกฎหมาย (2) แผนฟื้นฟูหรือบูรณะฟื้นฟูป่า ฟื้นฟูลำคลอง (3) แผนอนุรักษ์ เพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างฉลาด เช่น อนุรักษ์ป่า การใช้ที่ดิน และ (4) แผนนำไปสู่ความยั่งยืน เป็นเรื่องของจิตสำนึก เรื่องขององค์กรที่มารับผิดชอบการพัฒนาทะเลสาบให้คนที่ได้รับผลกระทบได้เข้ามาบริหารจัดการ

การจัดเวทีครั้งนี้มีวัตถุประสงค์อยากให้พี่น้องในพื้นที่ช่วยกันพิจารณาแผนที่จัดร่างมาแล้ว ว่าตรงกับความต้องการที่ได้เสนอความเห็นมาหรือไม่และช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นการวางกรอบการทำงานในอนาคตต่อไปว่าอะไรควรทำ อะไรทำไม่ได้ อะไรทำได้ จะได้เป็นแผนแม่บทของคนทั้งลุ่มน้ำทะเลสาบอย่างแท้จริง

โดยสรุปแล้วข้อมูลทั้งหมดที่รัฐบาลมอบให้ทำ 9 เรื่อง พื้นที่รอบทะเลสาบมอบให้อีก 44 เรื่อง ซึ่งปลัดกระทรวงทรัพยากรฯ มอบให้อีก 33 เรื่อง นำมาบูรณาการออกมาเป็น 4 แผน และในแต่ละแผนจะมีมาตรการรองรับในแต่ละแผนงาน พื้นที่ประชาชนสามารถนำเสนอมาตรการที่กล่าวไว้ด้วย

อาจารย์จรรยา หยุทอง

วันนี้เรามาที่แหลมจองถนน จังหวัดพัทลุง ประเด็นหลักๆ ที่น่าจะได้มีการแลกเปลี่ยนในเวทีวันนี้ ก็น่าจะเป็นเรื่องประมง รวมไปถึงโครงการที่จะสร้างสะพานหรือคั่นกั้นน้ำจากแหลมจองถนนไปเกาะใหญ่ ในเรื่องการท่องเที่ยว การทำนา การจัดการน้ำ การใช้ที่ดิน เป็นประเด็นที่พื้นที่ของจองถนนและพื้นที่ใกล้เคียงจะได้ร่วมแลกเปลี่ยนกัน ร่วมเสนอแนวทางในการแก้ไขและข้อเสนอในการพัฒนาซึ่งเป็นหัวใจหลักของการวางแผน พื้นที่จะมีข้อเสนออะไรบ้าง...วันนี้ก็มีพื้นที่มาจากหัวป่า-ระโนด ติดตามเรามาทุกเวที เชิญเลยครับ

คุณวิรัตน์ หยุทอง

ผมขอทำความสวัสดีพี่น้องชาวบ้านแหลมจองถนน ผมมาวันนี้ไม่ได้มาพูดเพื่อคนระโนด แต่มาพูดเพื่อส่วนรวมกว้างๆ ว่าบ้านเราทุกวันนี้ทะเลสาบสงขลาทั้ง 3 ช่วงมีอันตรายแล้ว เป็นไข้แล้ว เราจะมีแนวคิดในการช่วยเหลืออย่างไร ตั้งแต่ปากอ่าวจนถึงบ้านผม-บ้านหัวป่า ตำบลตะเครียะ รวมทั้งทะเลน้อย พรุควนเคร็งผมมาฝากความเดือดร้อนของพี่น้องแต่ละโซน ทั้งนาข้าว นาเกลือ ประมง กระบะกันหมด กระบะโดยสภาวะสิ่งแวดล้อม เช่น เรื่องป่าต้นน้ำถูกทำลาย สายน้ำสายหลักถูกปิดกั้นทำให้ทะเลสาบเป็นอัมพาต พี่น้องต้องมาช่วยกันระดมความคิด แก้ปัญหา ทำอย่างไรให้ทะเลสาบตอนบนของเรามีน้ำจิตสนธิให้ลูกหลานวันข้างหน้า

ผมไม่ได้พูดถึงเรื่องคั่นกั้นน้ำ...ตรงนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ตัดสินใจ จะต้องการคั่นกั้นน้ำหรือถนนเป็นหน้าที่ของพื้นที่ทั้งหมดครับ

ผมไม่ได้ชี้แนะ แต่ความเดือดร้อนของพี่น้องกระแสดินธุ์ ระโนด สทิงพระ หัวไทร ชะอวด ได้รับผลกระทบจากทะเลสาบน้ำเค็ม เราจะแก้ปัญหายังไง จะใช้คั่นกั้นน้ำ หรือจะปิดกั้นแบบไหนในการแก้ปัญหา ในความคิดของผม ของโซนนาข้าวทำอย่างไรให้เกิดคั่นกั้นน้ำในช่วงหน้าแล้ง การทำคั่นกั้นน้ำน่าจะไม่ใช่กระทบกระเทือนกับพื้นที่แหลมจองถนน ให้พี่น้องตัดสินใจนะครับ หากพี่น้องคนใดสงสัยว่าทำไมต้องเป็นคั่นกั้นน้ำและเป็นอย่างไรให้สอบถามผมได้ครับ

คุณนวม รอดชุม

สวัสดีพี่น้องทุกท่านที่มาร่วม ผมในฐานะเป็นเจ้าของสถานที่ตรงนี้ (ร้านอาหารทิวทัศน์) เป็นโอกาสดีที่พี่น้องมาร่วมจะได้เห็นพื้นที่จริงซึ่งดีกว่าที่ฟังแต่คำเข็บปาก เราจะได้เห็นปัญหากันชัดๆ ในเรื่องวิธีการแก้ปัญหาทะเลสาบถกเถียงกันหลายปีแล้ว ตั้งแต่ปี 2516 บริษัทได้มาสัมปทานเพื่อที่จะสร้างเขื่อน รัฐบาลสมัยนายชวน เป็นรองนายก มาจะมาสร้างเขื่อนกั้นน้ำเค็มตรงนี้ แต่พอเป็นโครงการแล้ว มีการประชาสัมพันธ์แล้วมีการคัดค้าน จึงได้ตกไป ทั้งนั้นทั้งนี้เงินได้ทั้งลงตรงนี้นะมากแล้ว แต่ว่ามาครั้งนี้เรามาจัดสัมมนาช่วยกันดูปัญหา

ปัญหาของพี่น้องพัทลุงกับสงขลาต่างกันครับ พี่น้องสงขลาต้องการใช้น้ำทำการเกษตร แต่พี่น้องพัทลุงอยู่ตรงนี้ไม่เคยสูบน้ำทะเลขึ้นไปใช้ทำนา เพราะเราได้เปรียบ ดินน้ำมาจากภูเขา ไม่เคยมีปัญหา ส่วนที่พี่น้องสงขลาอยากให้มีการสร้างคันกั้นน้ำ ผมอยากถามว่าหลังสร้างคันหรือเขื่อนกั้นน้ำใครจะกล้ามารับผิดชอบชีวิตคนพัทลุงที่จะเดือดร้อน ยากจนลงๆ ใครจะกล้ารับผิดชอบครอบครัวลูกๆ หลานๆ คนพัทลุง หากมีคนรับผิดชอบผมก็ยินดีจะเซ็นให้เรื่องการทำเขื่อน ผมไม่เห็นด้วยกับการสร้างเขื่อน แต่ถ้าให้ทำสะพานผมก็เห็นด้วย สามารถทำเป็นการท่องเที่ยวได้ด้วย

ผมทำตงนี้มาหลายปีแล้ว ประชาสัมพันธ์แหลมจองถนนให้เป็นที่รู้จัก จนฝรั่งเริ่มเข้ามาบ้างแล้ว หากมีการทำถนนผมว่าต่อไปความเป็นอยู่พี่น้องพัทลุงจะดีขึ้นครับ พันจากความลำบากไปบ้าง ผลจากการท่องเที่ยวที่จะเข้ามา พี่น้องที่ปลูกผลไม้ กล้วย ฝรั่ง ได้ขาย ได้ราคาดีๆ ผมอยากให้สร้างเป็นสะพานเพื่อการท่องเที่ยว ไม่ใช่เพื่อการเกษตร

คุณสมมาตร รักเล่ง

สวัสดิ์ครับวิทยากรทุกท่านและสมาชิกทุกคนที่มาร่วม ผมตอนนี้อายุ 35 ปีแล้วครับ ตลอดชีวิตก็ได้พึ่งพาทะเลสาบนี้มาตลอด ปัจจุบันไม่มีที่ดินทำนาแต่มีที่ดินทำกินเลยไม่ได้ไปขึ้นทะเบียนคนจนกับของราชการ เพราะผมถือว่าพื้นที่ตรงนี้ (หมายถึงทะเลสาบ) คือ พื้นที่ทำกินของผม ใครมาทำอะไรโดยไม่ได้ศึกษาผลกระทบให้ชัดเจน ผมยอมไม่ได้

การทำเขื่อนกั้นน้ำเต็ม ไม่ให้น้ำเต็มไหลทะลักไปฝั่งระโนด การทำตงนี้ไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้อง หรือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี ผมไม่ได้ว่าตงนั้น ผมคิดว่าระบบธรรมชาติคืออยู่แล้ว เพราะการที่น้ำเต็มขึ้นไปก็ไปทำลายวัชพืช ช่วงที่มีน้ำจืดอยู่ พวกสาข (สาหร่าย) บางชนิดที่งอกขึ้นมากเต็มทะเล พอเต็มทะเลก็เริ่มเปื้อยเน่าเมื่อเวลาน้ำเต็มเข้าไป เป็นการทำความสะอาดทะเลไปครั้งหนึ่ง พอ น้ำเต็มเข้าไป สาขน้ำเต็มก็จะงอกขึ้นมา และอีกระบบหนึ่งก็คือเมื่อน้ำจืดไหลเข้ามา น้ำเต็มจะหายไป เป็นระบบหมุนเวียน

ต่อไปถ้าจะมาเป็นคันกั้นน้ำเต็มไว้เหลือแต่น้ำจืด ตรงนี้ก็จะไม่ต่างไปจากป่าพรุที่ใส่กลิ้งที่ได้ตัดถนนผ่านไป จะมีปัญหาเรื่องน้ำเสียขึ้นมา...ผมคิดว่าคงจะไม่เห็นด้วย

คุณเจริญ เพ็งมาก

สวัสดิ์พี่น้องทุกคนครับ ผมว่าทะเลสาบตอนนี้แบกภาระมลพิษจากโรงงานในสงขลามากที่สุด ส่วนพัทลุงโรงงานมีเพียงที่แม่จริ 2-3 แห่ง จากภาวะเป็นพิษนั้นทำให้น้ำทะเลเสีย กุ้งปลาปูหอยก็หายไปหมด การปิดคลองปากกระวะก็ได้ผลเหมือนกัน คนระโนดทำนา คราวนี้จะปิดระหว่างแหลมจองถนนกับเกาะใหญ่อีก ผมว่าพยายามกำจัดน้ำเสียดีกว่าครับ น้ำเสียมากที่สุดกินไม่ได้เลย

ในทะเลสาบทำประมงก็พอได้กิน ครอบครัวยากจนก็พอได้หากิน แต่เครื่องมือประมงที่ทำ “กั๊ด” นั้นดามันแน่นเกินไป การอนุรักษ์ที่งกนี้ที่กันพื้นที่ไว้ 1,000 กว่าไร่ พวกเราคัดกันหมด ปลาก็ไม่เหลือ เราปราบปรามไม่หมด ตั้งแต่อ่าวจงเก ไปถึงเกาะใหญ่แล้ว เขาทำวนกั้น ปลาตัวเล็กตัวน้อยที่ประมงปล่อยลงมาก็ตายหมด

ผมหวังว่าหากทางรัฐบาลสนับสนุนเรื่องทำสะพานระหว่างแหลมจองถนนไปเกาะใหญ่ 6 กิโลเมตร กับ 400 เมตร งบประมาณคงจะไม่มากนัก...การสร้างเขื่อนผมไม่เห็นด้วย

คุณพีระ สุธีรัตนกุล

สวัสดิ์ผู้ร่วมสัมมนาแผนแม่บทฯ ทุกท่าน ผมเป็นเจ้าของพื้นที่ตรงนี้ เกิดที่นี่ เห็นการทำประมงมาตั้งแต่เด็ก แล้วที่อยู่ริมทะเล ที่นี้ทำอาชีพประมงเป็นหลัก ในตำบลของผมไม่มีการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ เพราะชาวบ้านทุกคนมีการลงประชามติกันด้วยเสียงเห็นการเสื่อมโทรมของน้ำ เลยไม่เลี้ยงกุ้งกุลาดำเพราะเขารักทะเลสาบผืนนี้

ขอฝากไว้สักนิดว่าในตำบลตรงนี้ เจ้าของพื้นที่ตรงนี้ ให้พูดความถูกต้องและความเป็นจริง ให้เจ้าของพื้นที่ได้แสดงความเห็น ในส่วนของระโนดก็ฟังไปในส่วนของอำเภอระโนด แต่ของพื้นที่นี้ก็ให้ฟังคนที่นี่

ในการทำกันนี้ ผมในฐานะคนเจ้าของพื้นที่ก็ยืนยันว่าจะไม่ให้เกิดเค็ดขาด เพราะถ้าทำเขื่อนเมื่อใดเมื่อใดทะเลสาบตรงนี้จะแบ่งเป็น 2 ทะเล ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ การปิดกั้นปากกระวะไม่เป็นธรรมชาติอยู่แล้ว มาทำตรงนี้อีกก็จะเลวร้ายลงไปอีก ขอให้ฝากเบื้องต้นให้ช่วยกันคิดแก้ปัญหาปากกระวะร่วมกับ 3 จังหวัดชายแดนภาคได้ด้วยกัน ให้เปิดปากกระวะหรือไม่เปิดเขื่อนปากกระวะแล้วค่อยให้มาสร้างเขื่อน ให้สร้างสะพานดีกว่าสร้างเขื่อน ถ้าสร้างเขื่อนเมื่อใดพวกผมจะทำลายเขื่อนเมื่อนั้น

อาจารย์จรรยา หยุดทอง

ความเห็นนะครับ แตกต่างกันได้ ในที่ประชุมเข้าใจว่าทะเลสาบมันถูกใช้ประโยชน์ไม่เหมือนกัน การทำแผนครั้งนี้ไม่มีใครได้ 100 เปอร์เซ็นต์ ทั้งชาวนา ชาวประมง ต้องอยู่กันได้ ต้องมีทางออกหลายๆ ทาง ความเห็นของพี่น้องก็เป็นส่วนหนึ่งไม่ใช่ข้อยุติ ความเห็นของนักวิชาการจะเป็นตัวตัดสินระดับหนึ่ง ความเห็นของพี่น้องก็ระดับหนึ่ง ความเห็นตรงนี้สุดท้ายก็ต้องฟังความเห็นทางวิชาการด้วย ว่าสร้างหรือไม่สร้าง ถ้าไม่สร้างจะแก้ปัญหาอย่างไรเชิญครับ

คุณจรรยา จินนัย

ขอสวัสดิ์พี่น้องทุกท่านครับ ผมอยู่ในพื้นที่คลุกคลีกับทะเลสาบทำมาหากินกับทะเลสาบมาตลอด ผมนั้นดีใจมากที่เจ้าหน้าที่มาฟังความเห็นจากพวกเรา เรื่องการทำแผนแม่บทลุ่มน้ำทะเลสาบของเรา ผมตอนนี้อายุ 60 แล้วยังไม่เคยเห็นโครงการลักษณะนี้ วันนี้ก็ได้มาเห็น เรื่องผลกระทบหลายคนที่ได้พูดไปแล้วว่าทะเลสาบบ้านเรามันวิกฤต เสื่อมโทรมเต็มที่แล้ว

ตั้งแต่เรื่องการทำมาหากินของพี่น้องประมง เมื่อก่อนออกไป 2-3 ชั่วโมง ได้มาเป็นพันบาท ทุกวันนี้ต้องออกไปเป็นวัน กลับมาแล้วได้เงินมาไม่พอกำนัน

ตรงนี้แหละครับ ความวิกฤตของทะเลสาบ ที่เห็นผลกระทบทะเลสาบของเรา มันมีผลดีหลายอย่างนะครับ เมื่อก่อนพี่น้องของเราที่อยู่รอบทะเลสาบ ทำมาหากินสบายใจ เพราะเมื่อก่อนทะเลสาบมันลึก สถานที่ๆ เรานั่งอยู่ตรงนี้ ออกไปถึงหลัก (ตรงวัดวัดทะเลของร้านอาหาร) นั้นน้ำก็ท่วมหัวแล้ว

ทะเลน้อย-ทะเลสาบเรามี 3 ตอน ตอนบน คือ ทะเลน้อย ตรงที่เราอยู่เขาเรียกว่าตอนกลาง ตามภาษาเมืองเขาเรียกว่าทะเลหลวง ลึกกว่าที่อื่น เป็นที่อุดมสมบูรณ์กว่าเพื่อน ถัดไปตอนล่าง จากปากพะยูนลงไป เขาเรียกว่าทะเลสาบตอนล่าง ทั้ง 3 ทะเลสาบสมัยก่อนที่อุดมสมบูรณ์ได้ก็เพราะร่องน้ำที่สัญจรไปมา จากทะเลสาบของเราออกไปอ่าวไทย เป็นวงจรเขาเรียกว่าร่องน้ำหรือการไหลเวียนของน้ำ อยู่ๆ มาปิดปากกระวะ เท่ากับว่าทะเลสาบอุดตันไปช่วงหนึ่งแต่ ผลกระทบไม่เกิดมากนัก ตามสภาพที่พี่น้องเห็น

สิ่งแรก คือ ความสัมพันธ์ เรื่องสัตว์น้ำลดน้อยลง พี่น้องประมงที่นั่งตรงนี้นะครับ 15 ปีที่ผ่านมาทำการประมงทุกวัน ทำให้ทะเลสาบเสื่อมสภาพจากการทำมาหากินของพี่น้อง

ข้อที่สอง อะไรจะเกิดขึ้น ยกตัวอย่างทะเลน้อย เมื่อก่อนกว้างสักเท่าไร มีนก มีกุ้งปลาอุดมสมบูรณ์อยู่ๆ มา วัชพืชเกิดขึ้น 15 ปีก่อนกับสมัยนี้ไปดูว่าทะเลน้อยเหลืออยู่สักเท่าไร ตรงนี้แหละครับ วงจรนั้นก็จะกระทบมาถึงแหลมจองถนน มีวัชพืชเหมือนกัน จากที่ทะเลสาบเคยมี 3 น้ำ มีน้ำเค็ม น้ำกร่อย น้ำจืด ตรงนี้เป็นที่วางไข่ของปลา เป็นที่อนุบาลของตัวอ่อน จนมีการลือกันว่าทะเลสาบของเรามีสัตว์น้ำ 700 กว่าชนิด ทุกวันนี้มีแต่ปลาอุก โหม่ง ปลาอื่นไม่มีเลย

แหลมจองถนนตรงนี้จะป็นน้ำกร่อย ไปถึงท่าแฉั่วจะเป็นน้ำเค็ม ผสมผสานกันเรียกว่าทะเลสาบ 3 น้ำ หากได้ยากครับในประเทศไทย

มาตรงนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้น มันกระทบกับ (1) ชุมชนของเราประชากรมากขึ้น เมื่อก่อนมีราวๆ 8 หมื่นคน แต่ตอนนี้ประชากรที่หากรอบทะเลสาบมีอยู่ 1 ล้านกว่าคน แย่งทรัพยากรในทะเลสาบ ทำให้ทะเลสาบเสื่อมโทรมลง (2) พออุดตันตรงปากกระวะแล้วก็มาอุดตันที่ปากอ่าวทะเลสาบสงขลาอีก วงจรของน้ำเมื่อก่อนเราดูลมดูฝนได้ วันไหนฝนพัด น้ำขึ้น ปลาอะไรเข้ามาก็ได้ เพราะเมื่อก่อนพอลมว่าพัด มันจะพัดเข้ามาทางปากกระวะ พาน้ำไหลลงมาตรงนี้ ถ้าหากแม่ปลาหรือปลาตัวอ่อนเข้ามาวางไข่ มันก็มาอยู่ของมันได้ ทุกวันนี้วงจรของน้ำถูกปิดตาย อะไรเกิดขึ้นอีก ผมพูดเรื่องน้ำลึกท่วมหัวไปแล้ว ตรงนี้เมื่อก่อนที่หาดไข่เต่าเป็นที่ๆ ปลาชุมเพราะว่าเป็นหาด เมื่อก่อนเต่ามาวางไข่ หากินได้ ทุกวันนี้ พี่น้องเดินได้เลยครับจากหาดไข่เต่าไปเกาะสี่เกาะห้าเดินได้เลยครับ เพราะน้ำตื้น นี่แหละครับผลกระทบ

พอชุมชนมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อกุ้งปลาทำให้อยู่ไม่ได้ ต้องอพยพมาที่นี่ เพราะที่นี่ยังอุดมสมบูรณ์ ขณะเดียวกัน ก็มีใครย่าวสาวได้สาวเขาต้องสร้างเครื่องมือทันสมัย ไม่เหมือนเมื่อก่อน จากอวน 100 เมตร มาเป็น 2,000 เมตรต่อคน และการที่ประชากรมากขึ้น ตรงนี้ส่งผลกระทบหนัก เขาเครื่องมือจับปลาที่พี่น้องเห็นมาทำกัน ในพื้นที่เราไม่ค่อยมีปัญหาหนัก แต่ตอนได้จากปากพะยูนลงไป มันเป็นเครื่องมือที่หนักแล้ว แน่นไปหมด ไม่รู้จะไปทางไหน สัตว์น้ำตัวโตถ้าหลุดรอดขึ้นมาได้ฉลาดจัง

ตรงนี้ก็ส่งผลกระทบ ตะกอนที่ออกจากฝั่งออกไป จะเป็นจุดหนุ ผักตบก็ดีจะออกไปไหนได้ มันก็จะไปอุดตัน ทำให้ทะเลสาบตื้นขึ้นๆ ทะเลสาบต่อไปจะเป็นหนองน้ำ

อีกอย่างพอชุมชนมากขึ้น ชุมชนตรงนี้จะมีอะไรเกิดขึ้นครับ มีการทำเกษตรหรือเลี้ยงกุ้ง ขี้เลนจะเอาไปไหน ก็โยนลงทะเล โรงงานที่สงขลามีกี่โรง น้ำเสียจะเอาไปไหน ทุกวันนี้เรากกักขังโคลนเกาะขึ้นมาเป็นเมือกเต็มไปหมด

ฝากท่านอาจารย์ด้วยหากโครงการนี้สามารถช่วยเหลือได้เป็นเรื่องที่น่าภูมิใจมากเพราะได้ช่วยพี่น้องรอบๆ ทะเลสาบของเรานับล้านชีวิต

ส่วนการแก้ปัญหา ในความเห็นของผม (1) ต้องขุดลอกร่องน้ำเก่า (2) ขุดตามปากคลอง 8 สายหลักที่รับน้ำจากป่าต้นน้ำ เช่น คลองบางแก้ว ซึ่งทุกวันนี้แห้งผากเลย เป็นผลจากการพัฒนา คลองทั้ง 8 สายมีการทำทบกั้นน้ำไว้หมดแล้ว นำน้ำไปใช้ในการเกษตร ทำให้น้ำลงมาไม่ได้

ปากระวะผมคิดว่าน่าจะให้เปิด หรือไม่ก็หาวิธีการอื่นเพราะเห็นใจพี่น้องระโนดที่ทำงาน

คุณสมจิตร ชูรอง

ผมอยู่เขาชัยสน หากมาดูเรื่องทะเลสาบที่มีผลกระทบหลายๆ ด้านนะครับ ล้วนแล้วเกิดมาจากมนุษย์และธรรมชาติ การแก้ไขก็อย่างที่พี่เขาพูดเมื่อตะกี้ ถ้าทำได้จะดีมาก

ผมอยู่โซนกลาง มีทางผ่านคือลำคลอง พี่น้องอยู่ทะเลยังไม่เข้าใจเรื่องคลอง ผมอยู่ที่นี่ 52 ปีแล้ว เมื่อก่อนเป็นคลองน้ำไหลเชี่ยว คลองน้ำใส สองข้างคลองมีป่าสวยงาม น้าอาบ แต่ทุกวันนี้รากไม้สวยๆ เช่น รากผี รากไทร เขาเอามาไว้ที่บ้านหมดแล้วทั้งที่รากไม้พวกนี้ปลาจะเข้ามาอาศัย ปลาจี่ข่ม ปลาพรหม ปลาตุกร้าพัน มีมาก เวลาถึงฤดูลูกไม้ ลูกไทร ลูกหว้า หล่นลงในคลอง ปลาพวกนี้ก็ได้กินลูกไม้ ที่นี้พอไม้ผลัดใบก็มีหนอนมากินยอดไม้อ่อนๆ ตกลงไปในคลอง ปลาไม่ต้องให้อาหารได้กินหนอน กินอาหารธรรมชาติ

มายุคสมัยนี้ การเสื่อมโทรมของคลองเกิดจากรถคัน รถคนทำลาย รถพวกนี้ไม่ใช่คนในพื้นที่ เป็นของนายทุนและของนักการเมือง หรือของบริษัทยักษ์ใหญ่ เกิดปัญหาการขุดลอก มีการขุดไม้ริมคลองไปหมด ปลาไม่ได้กินผลไม้ชายคลอง ป่าริมคลองถูกรถคันรถถางหมด ปลาไม่ได้กิน คลองเปลี่ยน น้ำก็ร้อนอยู่ไม่ได้ บางคนถามว่าไปไหนหมด ปลาตายครับ ที่บ้านผมเห็นชัดๆ เลย พอปลาตาย ทางกรมสนับสนุนให้สร้างบ่อเลี้ยงปลา เอาเงินไปลงทุนซื้ออาหารไม่พอ รู้แต่ว่าขุดบ่อแล้วเอาน้ำใส่ เอาอาหารมาใส่ หลักการเลี้ยงปลาทางวิชาการไม่มี ทำให้มีปัญหาการขาดทุนเพราะต้นทุนการเลี้ยงสูง ผมสนับสนุนให้เลี้ยงปลาตามธรรมชาติ

ปัญหาอีกอย่างคือเอาถาดขนาดครึ่งเช็นหรือ 1 เช็นมาวางดักปลาตัวเล็กๆ จับไปกินหมด หรือไม่ก็เอาสับๆ เลี้ยงปลาในบ่อ นั่นคือวงจรชีวิตที่มนุษย์สร้างขึ้น

เราไทยก็ไม่รู้จะไทยใคร เราต้องไทยตัวเอง ว่าเราไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประมง เราต้องคุบองค์ประกอบหลายๆ ถึงจะเลี้ยงได้

ผมอยู่โซนกลางผมไม่ได้สัมผัสทะเลแต่สัมผัสสาขคลอง ตรงนี้บางแก้ว บางเหนียด ผมอยู่โซนกลางระหว่างเขา เรียกว่าโซนน้ำก็ได้ ผมอยากให้มีความตระหนักว่า เวลาเราขายของเครื่องมือประมง อยากให้ประมงไปดูว่าเครื่องมือประมงดักครึ่งเช็นหรือ 1 เช็นออกมาตราการห้ามขาย และมีกฎหมายว่าป่าชายคลองหรือป่าชุมชน ตั้งแต่ภูเขาถึงทะเล น่าจะอนุรักษ์ไว้ โดยวัดจากพื้นที่ริมคลองออกมา 6-8 เมตรห้ามคนไปทำลายป่า ป่าบ้านเราไม่ต้องไปปลูกหากเราไม่ไปทำลายเพียง 3 ปี ธรรมชาติจะขยายพันธุ์ไปด้วยตัวมันเอง

อาจารย์พรรัตน์ บำรุงรักษ์

ผมเป็นอาจารย์มอ. รู้สึกว่าทุกคนที่พูดเป็นนักวิทยาศาสตร์หมดเลย พูดถูกต้องหมด ธรรมชาติสร้างตัวเองมานานแล้ว ถึงจุดหนึ่งมีความพอดีกัน เหมือนในอดีตถือว่าเป็นทะเลได้ มันเป็นดินเป็นทราย ฝนที่ตกลงมาจะมีทางน้ำกลายเป็นลำธาร บางจุดเป็นที่พักของน้ำ กลายเป็นบึง เป็นหมิ่นปีจนเกิดภาวะสมดุล ปลาอยู่ตรงนั้น ปลาอยู่ตรงนี้ ความสมดุลทำให้มนุษย์ สัตว์อยู่กันได้ แต่พอมนุษย์ไปกระทำการหนึ่งสิ่งใด จะกระทบทั้งระบบ สิ่งที่ทำานพูดถูกต้องทั้งหมด เราพยายามอย่าไปทำให้กระทบธรรมชาติ เหมือนที่ทำานพูดเรื่องน้ำจืด น้ำเค็มเข้า นี่ก็ธรรมชาติที่ควบคุมตัวเอง เป็นมานานแล้ว

เหมือนปากกระวะ ผมยังไม่แน่ใจว่าในอดีตมันเปิด พอเปิดน้ำมารวมกันเข้ามาหรือน้ำดันออก ศึกษาให้ดีๆ การที่บอกว่าปากกระวะปลาลดลง ผมก็ไม่แน่ใจ มีข้อมูลอะไรมายืนยัน การพูดต้องดูด้วยว่าถูกต้องหรือไม่

สิ่งที่เป็นธรรมชาติ ของเดิมมันมีอยู่แล้ว เราไปกระทบมันนิดหนึ่ง มันมีที่มาที่ไป สมมุติว่าปากกระวะเดิมเป็นน้ำทะเล น้ำเค็มพอสมควร ผักตบถผักขาวอาจจะลดลง แต่พอน้ำจืดเข้ามา พืชน้ำจืดก็จะเติบโต สังเกตดูต้นไม้แถวนี้ พอน้ำเค็มเข้ามาถึงตาย พอน้ำจืดขึ้นมาก็โตขึ้นอีก เป็นอย่างนี้มาร้อยปีพันปีแล้ว

ผมชอบใจเรื่องการปลูกต้นไม้ชายคลอง ชายทะเล สงขลาที่มีพี่ป้าชายเลนเพราะเป็นน้ำเค็ม โกงกาง แสม ขึ้นได้ มาถึงที่นี้ทำไมไม่มีพืชน้ำเค็ม ต้นไม้แต่ละอย่างชอบความเค็มไม่เท่ากัน ผมมองว่าป้าชายเลนคนยังไม่รู้ว่าเอาไปทำอะไร เมื่อที่บอกว่าหนองตกลงมา นั่นคือสิ่งที่ถูกต้อง แต่ในธรรมชาติเหมือนที่เราเห็นว่าวัวกินหญ้ากลายเป็นเนื้อเป็นหนัง ถามว่าปลาหอยกินอะไร กินตัวเล็กๆ แล้วตัวเล็กๆ กินอะไร แหล่งแรกที่เป็นอาหาร ป้าชายเลนก็เหมือนกัน พืช หนองที่ตายไป เน่าเปื่อย ปลาที่มากิน เพราะฉะนั้นเราต้องคิดว่าป้าชายเลนทั้งหลายก็เหมือนหญ้าที่ให้วัวกินนั่นแหละ เพียงแต่มันไม่ได้กินโดยตรง พวกตัวเล็กๆ กินก่อน หนองกิน ตัวเล็กๆ กินก่อน ถ้าไม่มีพวกนี้ปลาก็อยู่ไม่ได้ สาหร่ายเป็นอาหารอย่างดี การทำลายป้าชายเลนเขาไม่รู้นี้คือการทำลายหญ้าให้วัวกิน

อยากให้ท่านตระหนักถึงของธรรมชาติ มันสร้างตัวเองมาเป็นหมื่นๆ ปี อะไรก็ตามไปกระทบมันจะกระเทือนทั้งระบบทันที ถ้าถามต่อไปก็คือว่าหากไม่ดูแลกันบ้าง ปลามันจะหมด เราคิดกันว่าตั้งแต่ 2475 เปลี่ยนแปลงการปกครอง ชาวบ้านรอบทะเลสาบมี 3-4 แสนคน ตอนนี้อยู่ 1,600,000 คน คนเพิ่มขึ้นทำอะไรให้ทะเลสาบอยู่ได้จริงๆ ในโลกนี้มนุษย์จัดการได้หมด ขึ้นอยู่กับการจัดการ จะจัดการหรือไม่จัดการ

ต้องช่วยกัน บางคนบอกว่าให้รัฐบาลทำ ผมไม่เชื่อรัฐเท่าไร พวกเราทั้งหมดนี้แหละต้องช่วยกันดูแล อย่าไปคาดหวังคนอื่น...เพราะว่าใคร คือ รัฐ ไม่รู้ใคร มานั่งประเดี๋ยวก็ย้ายไป นี่คือรัฐ แต่เราอยู่กับพื้นที่ อบต. ชุมชน ต้องช่วยกัน ช่วยกันจัดการแล้วทะเลสาบจะอยู่ได้

คุณบุญลาภ จันจัน

ขอสวัสดิ์ผู้รู้ทั้งหลาย ผมมาดูโครงการฯ ผมมานั่งฟังคร่าวๆ เพราะไม่ได้รู้ข้อมูลมาก่อนเสนอแผน ผมถือโอกาสเสนอสะพานเข้าไปในแผน ให้ทำสะพานไปเกาะใหญ่ ไม่ใช่ทำคันกันน้ำ หรือเขื่อน ที่มันจะกันน้ำ แต่สะพานมันโล่ง ผลกระทบไม่มี ผมฟังมาหลายท่านที่พูดว่าธรรมชาติของทะเล ผมก็ถูกทะเลคนหนึ่งธรรมชาติของน้ำน้ำเสียปลาหนี น้ำดีปลาก็เข้ามาอยู่

เพราะฉะนั้น ใครเคยคิดกันไหม ทะเลสาบของเราปัญหามาจากไหน (1) ภัยจากเขื่อนกั้นที่ระโนด เป็นภัยมหาศาลเลย (2) หัวป่า-ชลประทานครับ ที่นั่งตรงนี้เคยนึกบ้างไหม สูบน้ำไปใช้ในการทำนา น้ำจากภูเขาลงมาอยู่ในทะเล กันปากน้ำไม่ให้ น้ำเค็มเข้าเพราะผลประโยชน์ของเขา ที่สูบน้ำไปนครศรีธรรมราชครับ

ทะเลบ้านผม แถวบางประ ลำปำ เขาสูบน้ำเกือบจะแห้ง ถ้าสร้างเขื่อนตัวนี้ผลกระทบจะทำให้เกิดเป็น 2 ทะเลเลยครับ ถ้ากั้นเขื่อนตัวนี้ที่เกาะใหญ่ น้ำจากเขาชัยสน ศรีบรรพตมาทางนี้เขาเอาไปทำนาหมด ทางนี้มีแต่น้ำเค็มเอ่อเข้ามา เพราะระโนดกั้นเสียแล้ว ไม่เป็นธรรมชาติเสียแล้ว

ผมสนับสนุนให้สร้างสะพาน บ้านผมมีแหล่งท่องเที่ยว มีหาดฟักทอง หาดแก้ว แหลมจงเก แหลมจองถนน หากมีสะพานเข้ามา ความเจริญก็เกิดตามมา กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวบ้านผมก็สบายครับ

ฝากให้คิดครับ ถ้าหากสร้างคันกันน้ำ ผมไม่เห็นด้วย

คุณอรุณ สุวรรณโชติ

วันนี้ขอร่วมแสดงความคิดเห็นสักนิด ก่อนอื่นขอขอบคุณคณะอาจารย์ทุกท่าน ให้เกียรติมาจัดเวทีรับฟังความเห็นที่จองถนน เมื่อตะกี้หลายคนหลายคนแสดงความคิดเห็น ผมว่าในฐานะที่อยู่ในได้รงไตรงค์ผืนเดียวกัน ไม่ว่าภาคไหนก็คนไทย ถ้าพี่น้องอยู่ทางโน้นลำบาก พี่น้องตรงนี้ก็ลำบากด้วย อย่างไรก็ตามก็ต้องมาร่วมกันทำแผนพัฒนา ผมดูแลที่ท่านอาจารย์สรุปย่อๆ มา ทั้งชุดและพื้นฟู ในเวลาจำกัดคิดไม่ออกเพราะสมองช้าเป็นคนแก่แล้ว

มีอยู่ข้อหนึ่งครับ ข้อที่ 4 ในแผนฟื้นฟู ท่านบอกว่าให้ช่วยกันเดิม เวทีที่อื่นพี่น้องก็รู้กันหมดแล้ว จะขอเดิมตรงนี้ว่า ทะเลสาบสงขลา มันยังไม่มีนามสกุล ผมอยากให้เดิมนามสกุลให้ทะเลสาบว่าเป็นทะเลสาบสงขลาพัทลุง

ทะเลสาบสงขลาผ่านพื้นที่พัทลุง 5 อำเภอ ปากพะยูน บางแก้ว เขาชัยสน เมือง ควนขนุน แต่มาดูตรงนี้... ชื่อทะเลสาบสงขลา ฟังแล้วใจหายครับ ขอฝากอาจารย์ช่วยเพิ่มตรงนี้

ผมเห็นใจพี่น้องระโนดที่ต้องการปิดตรงนี้ ไม่ให้น้ำเค็มเข้าไปในน้ำจืด แก่ไม่ได้ทำเพื่อตัวเองแต่เพื่อพี่น้องระโนดทั้งหมด แต่การทำต้องมีการศึกษาให้ชัดเจน ช่วยกันพิจารณาให้ดี หากผิดพลาดอะไรจะเกิดขึ้นใครจะรับผิดชอบ

คุณอนันท์ ชูสอน

ขอกราบสวัสดิ์ท่านผู้ทำแผนแม่บทฯ ผมไปร่วมเวทีหลายแห่งแล้วครับ วันก่อนก็ไปที่ราชภัฏ วันนี้ก็ขอบคุณพี่ที่มาจากระโนดครับที่เข้ามาในวงเสวนาครับ

ทีนี้ผมจะพูดต่อไป ขออ่านเอกสารสักนิดครับ...ทะเลสาบสงขลาเรามีพื้นที่ประมาณ 1,080 ตารางกิโลเมตร หรือ 675,000 ไร่ มีประชากรประมาณ 1,044,682 คน 21,672 ครัวเรือน อยู่ในรอบทะเลสาบ ที่นี้เรื่องทะเลสาบนักวิชาการมีการศึกษากันมา 30 ปีแล้ว เงินทิ้งไปมากแล้ว ผลการศึกษาไม่รู้รู้ที่ไหน ผลการศึกษาของทะเลสาบ อย่างของชลประทานเมื่อปี 2530 ว่าจ้าง 3 บริษัท ผลการศึกษา ปรากฏว่า เขาบอกว่าถ้ากันเขื่อนตัวนี้ ผักตบชวาจะเกิดขึ้นอย่างมหาศาล น้ำจะเสียไป 1 ปี 1,140,000 ล้านลูกบาศก์เมตร นี่ก็ผลการศึกษาของนักวิชาการครับ และบอกอีกว่าระบบนิเวศวิทยาจะเสียหายทั้งหมด

ผมจะขอเข้าเรื่องเขื่อน ผมไม่เห็นด้วยที่จะมาสร้างเพราะจะทำลายระบบธรรมชาติหมด ผักตบชวาเกิดขึ้นแล้วภายในไม่กี่ปี เกิดผักตบชวาก็ขึ้นเงินเหมือนทะเลน้อย การสร้างเขื่อนมันจะทำลาย...ทำลายอย่างไร ชลประทานก็ให้สำรวจเพราะคิดจะทำ เพราะงบมาก ผมขอร้องชลประทานว่าอย่าคิดสร้างเลยครับ

เรื่องการสะพานที่มีความยาว 6 กิโลเมตร 400 เมตร ผมว่าให้ท่านคิดโครงการให้เสนอไปในแผนเลยครับ เพราะไม่กระทบอะไร การท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นมหาศาล

พี่น้องว่า ความจริงที่ให้สร้างเขื่อน มีการวิจัย เสียเงินไปหลายพันล้าน เขาคิดกันปี 2539 ผมอยากให้สร้างถนนสี่เลนจากที่นี่ จากสี่แยกเขาชัยสน ไปกระแสนันธุ์ ใช้งบประมาณไม่มากหรอกครับ

การเปิดปากกระวะ ผมว่าให้เปิดเลยครับ เพราะมันทำลายสัตว์น้ำไปมาก สัตว์น้ำในทะเลสาบเรามี 3 น้ำ ถ้าไม่เปิดตรงนั้นจะลำบากครับ

คุณเนือม สังข์สุวรรณ

ขอกราบสวัสดีพี่น้องของถนน ท่านอาจารย์ ผู้ร่วมสัมมนาแผนทะเลสาบสงขลา ผมติดตามเวทีมาหลายเวที ผมอยู่ตะเครียะ เราพบกันหลายครั้ง เห็นหน้ากันหลายที ปัญหาที่มันเกิดแล้วมาช่วยกันคิด พูดกันหลายครั้งแล้ว

ที่ผมคิดใจมากที่สุด คนที่ติดใจเรื่องชื่อทะเลสาบ เป็นสงขลาพัทลุง ผมไม่ขัดข้อง เอาไปเถอะครับ ไพเราะดีเหมือนกัน ผมเมื่อก่อนก็อยู่พัทลุงเหมือนกัน อดีตประวัติศาสตร์ไปดูได้เลย ตะเครียะอยู่พัทลุงครับ ทางเราแยกเราไปตอนหลัง

แต่บ้านผมที่อยู่ ความก็ไม่มี เกาะก็ไม่มีสักเกาะ ผมจะขอเกาะสี่คนพัทลุงจะว่าอย่างไร ให้ติดไปสงขลาสักเกาะกัน...

เท่าที่ฟังหลายคนสะท้อนปัญหา ทุกอย่างในการกระทำมันย่อมเกิดปัญหา เมื่อปัญหาเกิดย่อมนำไปสู่การหาหนทางแก้ปัญหา ผมว่าวันนี้ไม่ใช่จะสร้างเขื่อนตรงนี้ ไม่ใช่ ผมมาถามพี่น้องว่า เมื่อก่อนถึงปลาสมบูรณ์ ทุกวันนี้ ไม่มีการทำมาหากินผิดเคือง ไม่ใช่เพราะเรื่องธรรมชาติอย่างเดียว คนก็เพิ่มจำนวนมากขึ้นด้วย คิดดูว่าเรากินปลากันเท่าไร เมื่อก่อนบนควนไม่มีคนอยู่ ในป่าไม่มีใคร น้องที่พูดว่าเขาอยู่บนควน ไม่ลำบากเพราะอยู่ต้นน้ำ นั่นจริง แต่ผมอยากให้พี่น้องไปเที่ยวบ้านผม สภาพความเป็นอยู่ไม่ลำบาก ผมมาทุกครั้งขอเงินเมียมา ผมมาเวทีนี้ก็เพื่อชี้แจง มาฟังความคิดเห็นของคนพัทลุงว่าคิดอย่างไร

ถ้ามีทางออกอย่างอื่นโดยไม่ต้องทำเขื่อน คือ ให้ทำเขื่อนพับได้ ทำด้วยเหล็ก ถ้าพี่น้องต้องการให้เปิดก็เปิดเสีย บ้านผมต้องการน้ำหน้าแล้งช่วง 2-3 เดือน หน้าฝนไม่ต้องการครับ ให้พี่น้องไปศึกษา ผมมีแบบมาแล้ว ถ้าจะทำเขื่อนตัวนี้ เป็นเหล็กพับได้ มันจะขึ้นออกมา แขนงเอาไว้ พอจะปิดก็เลื่อนเข้ามาแล้วปล่อยท่อนลงในทะเล ถ้าหากพี่น้องศึกษาตรงนี้ช่วยกันคิดช่วยกันวิเคราะห์ ถ้าเขื่อนนี้ไม่มีผลกระทบมากให้ช่วยผ่านให้พี่น้องชาวระโนดด้วย

การเปลี่ยนวิถีชีวิตคนระโนดทำยากครับ เพราะสภาพแวดล้อมไม่เป็นใจ ป่าสักต้น ความลึกลูกก็ไม่มีซึ่งทำนาได้อย่างเดียวแหละครับ

เมื่อวาน ประชุมทำแผนตำบลก็พูดกันเรื่องการเปิดปากกระวะ เขาปิดก็ให้เปิดเสีย แต่เปิดแล้วน้ำเข้ามาหรือไม่พี่น้องไปศึกษาให้ชัด ระบบการไหลเวียนจะกลับมาเหมือนเดิมหรือไม่ พี่น้องศึกษาหรือยังครับ การปิดหรือเปิดสำหรับพี่น้องบ้านผมไม่มีปัญหาแล้วครับ

คุณสมมาตร รักเล่ง

สอบถามพี่น้องระโนดว่าปัญหาน้ำเค็มในการทำนาของชาวระโนด น้ำเค็มมากไหม ช่วงน้ำเค็มเดือนไหน น้ำเค็มนานไหม บ้านผมเค็มอยู่ 2 เดือนแล้วก็ป็นน้ำจืด

คุณเนือม สังข์สุวรรณ

น้ำเค็มเมื่อเค็มแล้วจะเค็มตลอด ทำนาไม่ได้ โอกาสทำนาปรังทำไม่ได้ ฤดูหน้าฝนถ้าฝนตกหนัก ความเค็มมันจะลด แต่ตอนนี้ความเค็มขึ้น 0.6 แล้วคงจะเค็มตลอดไป ถึงเวลานาปรังคงจะไม่ได้ทำ

คุณนิพนธ์ ทองช่วย

ผมถูกทะเลของแท้ เรื่องประสบการณ์ในทะเลลึกที่สุด การปิดปากกระวะเกิดผลกระทบมากที่สุด ปลาหายไปหมด การสร้างเขื่อนผมไม่เห็นด้วย ถ้าสร้างเขื่อนบ้านเราต้องเป็นพรุ ไม่ใช่ทะเล เพราะน้ำไม่ได้ผ่านไปมา

คุณชะเอม จันทมณี

ได้ร่วมเวทีนี้เป็นครั้งแรก ทราบว่าได้ทำมาหลายครั้งแล้ว ในส่วนการพัฒนา รายละเอียดต่างๆ ไม่มีข้อมูลมากนัก แต่ดีใจว่าปัจจุบันการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปมาก ผิดกับสมัยก่อนการพัฒนาประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วม ไม่ได้รับรู้ทั้งสิ้น ก็รู้สึกว่าพัฒนามาหลายๆ ด้าน

สรุปว่าการพัฒนาต่างๆ ก็มีผลดีและเสียควบคู่กันไป บางโครงการผลเสียมากกว่า แต่พี่น้องไม่มีสิทธิ์ได้รับรู้ แต่ทุกวันนี้มีการเปิดโอกาสให้ได้รับฟังข้อมูลต่างๆ

การพัฒนาทะเลสาบมีหลายส่วน ผมจะพูดในวงแคบในพื้นที่ที่พอจะเห็นได้ ที่เห็นว่ายังมีปัญหาอยู่ คือ เรื่องการสร้างเขื่อน ผมรับทราบมาหลายปีแล้วที่มีการศึกษาผลกระทบมา การสร้างเขื่อนจะมีหรือไม่ผมก็ไม่กล้าที่จะยืนยัน ผลกระทบจะมีมากหรือน้อยก็ไม่รู้

ปัญหาหลักๆ ของทะเลสาบ คือ ทรัพยากรอยู่ในภาวะเสื่อมโทรม การประกอบอาชีพแตกต่างกัน ระโนดทำนา ที่นี้ทำประมง การใช้ทรัพยากรไปประกอบอาชีพไม่เหมือนกัน ทำให้ความเห็นแตกต่างกัน ซึ่งไม่ใช่เรื่องเสียหาย แต่ว่าข้อยุติที่จะดำเนินการต่อไป ผมขอฝากว่าให้พี่น้องที่มาร่วมเวทีให้ตระหนักถึงความสำคัญต่อการแสดงความคิดเห็นของพี่น้อง ผมฝากหน่วยงานที่มารับฟัง ผมเชื่อใจครับ แต่ผลที่ออกมาเป็นอย่างไร หลายส่วนต้องร่วมกันศึกษาว่าผลกระทบมันมีจริงหรือไม่

เรื่องข้อเสนอทำเขื่อนหลักพบได้ผมไม่คัดค้าน แต่วิธีปฏิบัติจริงๆ ไม่สามารถทำได้ ยกตัวอย่าง เขื่อนชลประทานที่สร้างในหมู่บ้านต่างๆ สร้างเสร็จ ประชาชนเป็นเจ้าของ ประตูนํ้าปิดเปิดของหมู่บ้านไม่สามารถบริหารการปิดเปิดกันได้ โครงการใหญ่ๆ เช่นนี้ผมว่า ไม่มีทาง การปฏิบัติจริงไม่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้แน่ แต่ถ้าสร้างเป็นฝายคอนกรีตจะมีผลกระทบอะไรบ้าง ผมก็ว่าการพัฒนามันมีคู่กัน ระหว่างผลดีกับผลเสีย

สิ่งที่พี่น้องแถวนี้กังวลเพราะกลัวผลกระทบต่ออาชีพที่ปัจจุบันก็มีความยากจนขึ้นแค้นมากขึ้นทุกวัน ความเห็นเรื่องเห็นด้วยไม่เห็นด้วยขอให้คิดว่าเป็นการแสดงออกไม่ใช่ข้อพิพาท อย่าให้เกิดความแตกแยกเหมือนกรณีท่อก๊าซชนะครับ

คุณจ่านรร ฝุดแก้ว

มีอยู่ข้อหนึ่งจะเสนอแนะ อยู่ หมู่ 2 จองถนน โชนนา อยากให้มีอ่างเก็บน้ำเล็กๆ จากเขื่อนลงมา น้ำในเขื่อนจะไหลลงทะเลหมดเลย น้ำให้วัวก็ไม่มี อยากให้มีอ่างเล็กๆ ได้ใช้ในฤดูแล้ง ถักนํ้าจากภูเขาสูงสู่ทะเล

คุณสมนึก ชำนาญกิจ

ขอเรียนอาจารย์ครับ ผมมาเข้าโครงการวันนี้เป็นวันแรก เพราะไม่เคยได้รับหนังสือจากอาจารย์ การสร้างเขื่อนตรงนี้ ผมขอขอบคุณพี่น้องชาวระโนดด้วยครับที่บอกว่าเปลี่ยนแนวคิด ว่าไม่สร้างเขื่อนคอนกรีตมาเปลี่ยนเป็นเขื่อนเหล็กพับได้ แต่ว่าเมื่อทำแล้วถามว่าหากพี่น้องแหลมจองถนนเสียหาย ใครจะรับผิดชอบ

ผมยกตัวอย่าง หมู่ 7 ของผม เคยทำเขื่อนลักษณะนั้นมาแล้วที่ หมู่ 2 พี่น้องได้รับผลกระทบไม่ได้ทำนาหลายพันไร่ พวกผมทำหนังสือยื่นไปหลายสมัย ชลประทานรับเรื่องทุกครั้งแล้วก็หายไป ในทุกวันนี้พอมิโครงการพระราชดำริเข้ามาเขาก็เข้ามาจัดการให้เรียบร้อย ชาวบ้านพออิ่มอก

การสร้างเขื่อนตรงนี้ผมคิดว่าพี่น้องจองถนนทุกคนคงจะลำบากมาก ผมอยู่ หมู่ 7 ก็จริง แต่หมู่ 1 หมู่ 4 ตรงนี้ หาดปลาในทะเลมา เราก็ได้ซื้อปลาของคนแถวนี้มาบริโภค ความเห็นของผมคิดว่าถ้าสร้างสะพานผมเห็นด้วย เพราะพี่น้องคนจองถนนถ้าได้สะพานมาต่อไปเศรษฐกิจจะดีขึ้น ผมขอพูดเพียงแค่นี้

คุณสุภาภรณ์ พรณราย

สวัสดิ์ค่ะอาจารย์ วันนี้มาทำแผนแม่บทฯ มาดูหัวข้อที่ 6 แผนฟื้นฟูทรัพยากร น่าจะกำหนดขนาดตาอวนที่หุ้มไชนั่งด้วย เพราะเดิมเขาใช้ 2 เซ็น แต่เดี๋ยวนี้เขาใช้ 1.5 เซ็น ทำให้ลูกกุ้งตัวอ่อนไม่สามารถหลุดจากตาอวนมาได้ กุ้งปลาไม่สามารถออกมาได้จะติดอวนของพี่น้องหมด นอกจากไชนั่งแน่นแล้ว ตาอวนที่หุ้มไชนั่งก็แน่นด้วย น่าจะกำหนดให้ใช้สัก 2 เซ็น เดิมใช้ 1.5 เซ็น ลูกกุ้งตัวอ่อนที่เป็นกุ้งหัวมันล้วนๆ จะไม่รอด

อีกเรื่องกุ้งหัวมัน เมื่อก่อนเขาใช้ตาอวน 3.2 เซ็น เดี๋ยวนี้เขาใช้ 3.6 เซ็น ขอเสนอว่า “กัด” จับกุ้งหัวมันไม่ให้ต่ำกว่า 3 เซ็น หรือ 3 เซ็น ขึ้นไป

อวนปลาเหมือนกัน บางหมู่บ้านใช้อวน 3.8 เซ็น บ้าง 3.5 เซ็น บ้าง ขอเสนอว่าให้ใช้ 5 เซ็นเป็นอย่างต่ำ

อีกเรื่อง เขื่อนที่ปิดพับได้ แต่ส่วนใหญ่ที่ทำแล้วเขาต้องทำแบบถาวร หรือปิดเปิดได้เหมือนที่ปากมูล พี่น้องต้องต่อรองกันก็ครั้งแล้ว นี่คือปัญหาหนึ่ง ยกตัวอย่างให้ลุงแกฟัง เราไม่สามารถแก้ไขได้เพราะไปขอมตั้งแต่ต้น

พี่น้องปากพนังก็เหมือนกัน ขนาดเป็นโครงการพระราชดำริก็ยังเดือดร้อนหนัก ทำมา 5 ปีเอง

น้ำก็ทำไม่ได้ ดินก็เป็นกรด จากชมรมชาวปากพะยูนไปศึกษาดูงานมาที่ปากพนัง ขอเสนอแค่นี้

คุณวลัยภรณ์ รัตนแสน

สวัสดิ์ท่านวิทยากรค่ะ ดิฉันมาจากหัวป่าคะ มาพูดตรงนี้ไม่ได้พูดเพื่อคนหัวป่า แต่เพื่อผลประโยชน์ของทุกคนจะได้ร่วมกัน ปัญหาทั้งหลายมีการนำมาพูดกันบนโต๊ะ หาข้อสรุปไม่ได้สักที แต่ก็มีทางออกที่ดี ในส่วนของนาข้าวมีข้อเสนอที่ว่าให้ทำเขื่อน ให้ศึกษาสักนิดว่าไม่ใช่เขื่อนเหมือนที่ปากมูล เป็นแค่เขื่อนน้ำล้น กันน้ำเค็มในช่วงหน้าแล้ง ดินก็ยังไม่สนับสนุนหรือคัดค้าน อยากให้พี่น้องไปศึกษาเสียก่อน ถ้าหากมีผลกระทบมากนักวิชาการคงจะไม่ให้ทำ

ปัญหาดังนี้คือปัญหาน้ำเค็ม ทำนาไม่ได้ ในส่วนนาทุ่ง ที่มีน้ำจากนาทุ่งลงมา มีข้อยุติแล้วว่าคลองระโนดจะมีการปิดไม่ให้ชาวนาทุ่ง ปล่อยน้ำเค็มลงสู่ทะเลสาบ

เรื่องปากกระวะ น้ำเค็มไม่เคยได้เข้ามาจากที่นั่น จริงๆ แล้วน้ำจากที่นี่ไปที่นั่น ผลกระทบเรื่องการลดลงของปลา จะไม่มีเลยจากปากกระวะตรงนั้น ตรงนี้ขอเสนอแนะว่าการหาทางออกอย่าให้เกิดความรุนแรง พื้นที่ทั้ง 3 จังหวัดใช้แหล่งน้ำเดียวกัน ในมุมมองตรงนี้ ให้อยู่ด้วยกัน เอื้ออาทรต่อกัน ปัญหาจะได้ยุติด้วยดี การทำเวทีทุกเวทีก็เพื่อจะได้หาข้อยุติ

การมาพูดครั้งนี้ไม่ได้มาพูดเพื่อคนระโนด ปากพนัง หรือจองถนน ขอให้พี่น้องไปพบทวนเรื่องการทักกันน้ำ กันไม่ให้ น้ำเค็มช่วงหน้าแล้งเข้าสู่ น้ำจืดเท่านั้น ส่วนเขื่อนปิดเปิดขึ้นอยู่กับประชาชน แต่ขอให้ประชาชนแสดงความต้องการว่า ณ วันนี้ต้องการใช้น้ำแล้ว ทางราชการต้องทำ เพราะเขาเข้ามารับใช้ประชาชน ซึ่งเราเองก็ยังไม่รู้สิทธิของเราเองเช่นกัน ข้าราชการทุกคนไม่ใช่เป็นเจ้านาย ขอให้ประชาชนรู้จักใช้ ขึ้นอยู่กับว่าจะกล้าใช้หรือไม่

ให้ไปศึกษาทั้ง 2 เขื่อน ถ้าไม่ได้ก็หาทางออกอื่นอีก

อาจารย์อารี รั้งลียอกฤษณ์

ช่วงบ่ายขอปรับเวที ให้ยึดเอกสารเป็นสำคัญ อยากให้พี่น้องช่วยกันพิจารณาแผนว่ายังขาดตกบกพร่องตรงไหนบ้าง อยากได้ข้อคิดเพิ่มเติมเพื่อให้แผนเหล่านี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หน้าที่ 3 (อ่านเอกสาร) แผนหยุด (1) หยุดการทำลายป่า รวมไปถึงป่าต้นน้ำ ป่าชายเลนและป่าพรุ เพราะเราถือว่าป่าคือแหล่งผลิตน้ำมาสู่ทะเลสาบ เราพบว่ามีการทำลายป่ามากมาย ถ้าเราต้องการฟื้นฟูทะเลสาบให้เหมือนเดิมมีน้ำจืดมากที่สุด ต้องหยุดการทำลายป่า แล้วมาตรการมีอะไรบ้าง 1) มาตรการทางกฎหมาย อนุรักษ์ต้องมีกฎหมายเฉพาะ ใช้อย่างเข้มข้น 2) สร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับประชาชนโดยทั่วไป จะได้ช่วยกันดูแลรักษาป่า การสร้างจิตสำนึกไม่ใช่เรื่องง่าย กระบวนการจะเริ่มขึ้นด้วยการให้การเรียนรู้ ให้ความรู้ถึงความสำคัญของป่าไม้ 3) ให้องค์กรประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน 4) หยุดการสร้างถนนขวางทางน้ำ ซึ่งแผนเหล่านี้เห็นด้วยหรือไม่ ใครเห็นด้วยกับมาตรการตรงไหนเพิ่มเติมตรงไหนให้ช่วยคิดตรงนี้

(2) หยุดปล่อยน้ำเสียทุกประเภท ไม่ว่าจากโรงงานอุตสาหกรรม การเกษตร จากชุมชน มาตรการมีอะไรบ้าง 1) มาตรการทางกฎหมายให้เข้มข้น 2) มาตรการทางสังคม 3) ให้มีการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมาช่วยกันดูแล 4) สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนช่วยกันดูแล

ไม่แจ้งชื่อ

ผมอยากให้เพิ่ม น้ำเสียที่มีส่วนมาจากบ่อทิ้ง เป็นตัวทำลาย...ให้ใส่ลงไปด้วย ห้ามปล่อยน้ำเสียจากนาทุ่ง

อาจารย์อารี รั้งลียอกฤษณ์

ต่อเนื้ครับ ข้อที่ 3 หยุดการใช้ประม้งทำลยลั้ง มำตรกำรที่ใช้ (1) มำตรกำรทงกฐหมย (2) ให้กำรเรียรู่ประชษน (3) องค์กำรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องลงมำดูแลรับผิฉชอบ

ไม่แจ้งข้อ

เสนอเพิ่มเติม (1) สร้างกฐระเบียบการใช้เครื่องมือประม้งแล้วมีผลบังคับใช้อย่างเด็ดขำด (2) งคจับปลำในฤดูวำงไซในบริเวณทะเลสำบ (3) ขนำคของตำวอนให้กำหนดลงไป เพิ่มมำตรกำรนี้ไปด้วย (4) จัคระเบียบของเครื่องมือประม้ง โดยเฉพาะโพงพำงและไซนั้ง (5) หำวิธีเปิดช่องทงหรือร่องน้ำให้ปลำจำกทะเลสำบตอนล้งขึ้นมำได้บ้ำง

อำจำรย้อรี รังสิโยกฤษณ์

ข้อที่ 4 หยุดขยยพื้นที่นำปรังนอกเขตชลประทำนที่มีอยู่แล้วอนูโลมให้ ได้ยินแ่ว่วๆ ว่ำกระแสสินธุ์สทิงพระ อยำกได้บ้ำง เพราะเห็นว่ำระโนคได้แล้ว มำตรกำรจะเพิ่มเติมอะไรบ้ำง

คุณสมมำตร

ผมสงสัยว่ำทำไม่ชลประทำนไม่คิดทำอ่ำงเก็บน้ำในช่วงหน้าแล้งเก็บน้ำไว้บ้ำง

อำจำรย้อรี รังสิโยกฤษณ์

มีข้อเสนอออกมาแล้ว ว่ำในพื้นที่หนึ่งๆ จะต้องมีแหล่งน้ำของตนเอง เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง แผนนี้เรำมีอยู่แล้ว

(อ่านต่อ) ข้อ 5 หยุดขยยพื้นที่ทำนุกุ้งนอกเขตนำกุ้ง ข้อ 6 หยุดกำรก่อสร้างรูกล่ำพื้นที่ทะเลสำบทุกชนิด

คุณสมมำตร

ขอเพิ่มให้หยุดสร้างเขื่อนกั้นน้ำจำกแหลมจองถนนไปเกำะใหญ่ไว้ในแผนไปด้วยครับ

อำจำรย้อรี รังสิโยกฤษณ์

ข้อ 7 การใช้ที่ดิน ห้ำมไม่ให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่ำ ข้อ 8 ห้ำมขุดโบราณสธำนโบราณวัตถุในพื้นที่ ทะเลสำบ

ที่ทะเลน้อยเสนอเพิ่มว่ำให้หยุดกำรใช้สำรเคมีทุกชนิด

ถ้าเราไม่หยุดสิ่งเหล่านี้ ทะเลสาบเราไม่อาจฟื้นฟูได้ แล้วแผนฟื้นฟูเราจะฟื้นฟูอะไรบ้าง โดยภาพรวมเราบอกว่า เราจะกันที่ชายฝั่งทะเลสาบเป็นที่ว่างปลูกต้นไม้สัก 50 เมตร ยกเว้นชุมชนโบราณที่อยู่มานานแล้ว กำหนดเขตตรงนี้ให้เป็นพื้นที่สีเขียวสวยงาม ร่วมกับเจ้าหน้าที่ๆ เกี่ยวข้องลงไปฟื้นฟู

ไม่แจ้งชื่อ

ขอให้เพิ่มข้อที่ 1 ให้แต่ละหมู่บ้านให้กำหนดเขตอนุรักษ์เพื่อปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ

ไม่แจ้งชื่อ

ในส่วนของกฎหมายได้กำหนดไว้แล้ว ประเด็น คือ ไม่ได้นำกฎหมายมาบังคับใช้อย่างจริงจัง กฎหมายที่คินมียู่แล้ว

อาจารย์อริ รังสิโยฤกษ์

ข้อ 2 ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ มาตรการก็มี...(อ่านมาตรการในเอกสารหน้า 5) เราต้องรักษาป่ารักษาคนด้วย

ไม่แจ้งชื่อ

ขอเพิ่มเติม ให้ส่งเสริมประชาชนปลูกป่าในพื้นที่ของตัวเองและชุมชน และอยากให้หน่วยงานที่ทำเข็องลงไปติดตามเข็องที่ได้ทำไปแล้วไปตรวจสอบว่ายังใช้ประโยชน์ได้อยู่หรือเปล่า

อาจารย์อริ รังสิโยฤกษ์

ข้อ 3 ฟื้นฟูลำคลองธรรมชาติ เราบอกให้เว้นพื้นที่ 10 เมตรเห็นด้วยไหม

ไม่แจ้งชื่อ

กฎหมายมีบอกไว้แล้วว่า ให้เว้นที่ไว้ 15 เมตร ขอให้ยึดตามกฎหมายเดิม การขุดลอกคลองในปัจจุบัน ขุดเฉพาะริมคลอง ใช้แมคโครเข้าไปริมฝั่งแล้วก็ขุดเฉพาะริมฝั่งเอาขึ้นๆ น้ำก็ยังตื้นเขินเหมือนเดิม รังของปลาทั้งนั้นที่เขาขุดทิ้งออกไป

อาจารย์อริ รังสิโยฤกษ์

เพราะฉะนั้นเราจะต้องออกแบบว่าการขุดลอกคลองเราต้องบอกไว้ว่าต้องเพื่อรักษาระบบนิเวศ ไม่ทำลายพันธุ์ไม้ พันธุ์ป่า ริมคลอง

ไม่แจ้งชื่อ

ขุดลอกร่องน้ำเส้นทางเดินเรือคมนาคมในอดีต ลึกสัก 5 เมตร กว้าง 200 เมตร แล้วเอาหิน (ทำเรื่อน้ำลึก) ออกไปด้วย

อาจารย์อารี รั้งโยกฤษฎ์

บูรณะแหล่งประวัติศาสตร์และโบราณคดีให้อยู่ในสภาพเดิม...มาตรการ (อ่านเอกสารประกอบ)

ไม่แจ้งชื่อ

วัดแหลมจองถนน (วัดเขื่อนเคิม) ให้ฟื้นฟูบูรณะด้วย เพราะเป็นแหล่งโบราณเก่า อยากพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว วัดนี้ร้างมานาน

อยากให้สร้างหลักเมืองจังหวัดพัทลุงที่วัดท่าเขียน บางแก้ว ของเดิมมีอยู่เล็กน้อย และขอคืนที่ดินวัดของวัดท่าเขียนกลับมาด้วย (ประมาณ 200 ไร่)

อาจารย์สมควร

ในแผนปฏิบัติการจะเพิ่มเรื่องประเพณี วรรณกรรมท้องถิ่น หัตถกรรมพื้นบ้าน สมุนไพรหอมพื้นบ้าน จะฟื้นฟูด้วย หรือเรื่องตาลโตนด ต้นโตนด จะเพิ่มเข้ามาในแผนปฏิบัติการด้วย

คุณวิรัตน์ หยูทอง

อยากให้เพิ่มข้อที่ 9 ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ พื้นที่ทะเลสาบตอนบนให้มีน้ำจืดไว้ใช้โดยตลอด ไว้ใช้บริโภคและให้ฟื้นฟูป่าพรุควนเคร็งเพื่อเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

ไม่แจ้งชื่อ

ฟื้นฟูได้ แต่ห้ามสร้างเขื่อนนะครับ

อาจารย์อารี รั้งโยกฤษฎ์

รับไว้พิจารณา แต่ยังไม่ใส่ในแผนงานนะครับ

มาข้อที่ 6 พื้นฟูทรัพยากรประมง มาตรการ (ดูเอกสารประกอบหน้า 6)

ไม่แจ้งชื่อ

ขอเพิ่มเติม ข้อ 6.1 เครื่องมือประมงที่อันตรายกว่าไชนั่ง โพงพาง คือ รันกุ้งนา (ไชนขนาดเล็ก ที่มีตาข่าย ตาถี่) ให้ยกเลิกด้วย

ขอเพิ่มเติม ข้อ 6.2 ให้เพิ่มการอนุบาลสัตว์ก่อนปล่อย

ขอเพิ่มสร้างเขตที่อยู่อาศัยของปลา กลางทะเลสาบ หรือทำปะการังเทียม

ขอสงวนพื้นที่ 500 เมตรจากชายฝั่ง ไม่ให้มี “ซั้ง” ดักปลา

อาจารย์อริ รังสิโยกฤษณ์

มาข้อที่ 7 การใช้ที่ดิน มาตรการ (ดูเอกสารประกอบหน้า 6)

ไม่แจ้งชื่อ

ขอเพิ่มสำหรับพื้นที่เกาะไปด้วย โดยเฉพาะเขตสัมปทานรังนก การกันเขตทำให้ชัดเจน ลงมาทะเลอย่า มากเกิน ตามกติกาเดิม 200 เมตร (ปัจจุบัน 500 เมตร)

ให้มีการฟื้นฟูสภาพดินที่เสื่อมโทรมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้

อาจารย์อริ รังสิโยกฤษณ์

มาดูแผนอนุรักษ์ ใครมีข้อเสนอเพิ่มเติมก็เสนอมาได้เลย คำว่าอนุรักษ์ คือ ใช้อย่างฉลาด ใช้ประโยชน์ อย่างเหมาะสม (ดูเอกสารประกอบหน้า 7)

อาจารย์อริ รังสิโยกฤษณ์

มาที่แผนเพื่อความยั่งยืน (ดูเอกสารหน้า 8)

ไม่แจ้งชื่อ

ขอเพิ่มสักข้อไว้ในแผนด้วย ผมเสนอเอาจังหวัดสงขลาและพัทลุงเป็นตัวตั้ง ให้สร้างสะพานจากแหลมจองถนนไปเกาะใหญ่ด้วยครับ

คุณวิรัตน์ หยุทอง

ขอขอบคุณครับ ทุกท่านที่พูด ถูกต้องหมด ความคิดของพวกเราดีหมด เป็นความคิดที่สร้างสรรค์เพื่อทะเลสาบ แต่ผมยังเป็นห่วงอยู่อย่างหนึ่ง คือ เรื่องความยากจนของเรา ไม่มีใครพูดถึงเลยครับ ต่อให้น้ำทะเลสาบดีแต่คนที่ยังยากจนจะทำอย่างไร

ผมมีแนวทางเสนอแนะ คือ ใช้กฎหมายกองทุนฟื้นฟู พรบ. กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ปี 2542 ให้ระดมทุน กฎหมายตัวนี้สามารถช่วยให้พวกเราหลุดพ้นจากความยากจนได้ ไม่ว่าทะเลจืดหรือเค็ม หากไม่แก้ปัญหความยากจนของเกษตรกร

ผมเคยเสนอให้แบ่งโซนให้ชัดเจน นาข้าว นาทุ้ง ประมง การแบ่งโซนจะทำให้เห็นปัญหาชัดเจนขึ้น น่าจะไว้ในแผนด้วย

อาจารย์อารี รั้งลิโยกฤษฎ์

การระดมกองทุนเป็นเรื่องดีที่จะทำกันต่อไป

คุณสมจิตร ชูรอง

เมื่อก่อนผมเข้าเวทีฝั่งเมืองฯ ผมเสนอให้ฝั่งเมืองจัดโซนนิ่ง ซึ่งทางฝั่งเมืองเขาได้รับเอาไว้ เนื่องจากว่าทั้งลุ่มน้ำทะเลสาบ โดยเฉพาะเขาชัยสน ราคาขายสูง ทำให้ชาวบ้านที่ปรับที่ดินจากนามาเป็นสวนยาง มองว่าการทำสวนยางเป็นพืชเชิงเดี่ยว ไม่แน่ใจว่าเหมาะสมกับพื้นที่หรือไม่ ควรจะมีเวทีให้การเรียนรู้กับเกษตรกร อย่างพื้นที่สูง ที่เป็นกวน ได้ผลผลิตอยู่แล้วโดยไม่ต้องใช้ปุ๋ย แต่มาลงโนโซนนา วันนี้ไถดินใส่ปุ๋ย ต้นทุนสูง พอต้นทุนสูง...ผมไปบอกคนเดียวว่าอย่าทำ

ปัญหาที่เกิดขึ้น มีการปรับโครงสร้างที่ดิน ได้เงินมาเอาไปซื้อปุ๋ยลงไปโนดิน เร่งผลผลิต แต่ไม่รู้ว่าจะได้ผลผลิตเมื่อไหร่ ไล่ลงไป 10 ได้กลับมา 9 แต่ไม่มีใครเชื่อ

หากทำได้ ในลุ่มน้ำทะเลสาบตะวันตก จัดโซนนิ่งใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม ระหว่างโซนนา กับโซนยางดูว่าพื้นที่ใดมีความเหมาะสม

สรุปประเด็นจากเวทีการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์

โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

วันพุธ ที่ 17 มีนาคม 2547 ณ ห้องอาหารทิพทัศน์

(ประเด็นที่สรุปข้างล่างนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม ไม่ใช่ความคิดเห็นของคณะผู้ศึกษา)

1. ป่าต้นน้ำ

แนวทางแก้ปัญหา

- มีกฎหมายอนุรักษ์ป่าชุมชน (วัดมาจากริมคลอง 7-8 เมตร) ป่าชายคลองตั้งแต่เขาถึงทะเล

2. การจัดการทรัพยากรน้ำ และมลพิษทางน้ำ

ประเด็นปัญหา

- ถ้ามีการสร้างเขื่อนกั้นน้ำเค็ม จะทำให้คนคนแถบระโนดได้รับความเดือดร้อน เนื่องจากไม่มีน้ำไว้ใช้ในการประกอบอาชีพ
- ไม่เห็นด้วยกับการสร้างเขื่อนกั้นน้ำเค็ม เพราะจะทำให้ธรรมชาติเสื่อมโทรม แต่เห็นด้วยกับการสร้างสะพาน เพื่อการท่องเที่ยวไม่ใช่เพื่อการเกษตรกรรม
- ปัญหาน้ำเน่าเสีย จนไม่สามารถนำมาใช้ได้
- ชลประทานสูบน้ำในทะเลไปใช้ประโยชน์ ทำให้น้ำในทะเลสาบแห้ง
- ต้องการทราบผลกระทบจากการสร้างฝายคอนกรีต
- ปัญหาน้ำเค็ม ชาวนาทำนาข้าวไม่ได้

แนวทางแก้ปัญหา

- ควรจะมีการทำน้ำเค็มให้กลายเป็นน้ำจืด อย่าปิดกั้นให้มีการถ่ายเทตามธรรมชาติ
- ไม่ต้องการให้สร้างคันกั้นน้ำ เพราะถ้าจะทำให้มีการแบ่งทะเลเป็น 2 ทะเล ซึ่งจะไม่เป็นไปตามธรรมชาติ เพราะปากกระแจะก็ไม่เป็นไปตามธรรมชาติเช่นเดียวกัน ดังนั้นควรมีการเปิดปากกระแจะ
- ควรมีการถมปากน้ำสงขลา ซึ่งวงจรของน้ำจะทำให้ทะเลมีความลึกเพิ่มขึ้น (ตามกระแสลม)
- ต้องมีการขุดร่องน้ำ โดยการขุดตามปากคลอง 8 สายหลักซึ่งรับน้ำมาจากป่าต้นน้ำ
- ให้มีอ่างเก็บน้ำเล็กๆ จากเขาสู่ทะเล เพราะขณะนี้ชาวบ้านไม่มีน้ำในการใช้อุปโภคบริโภค
- ให้มีการสร้างเขื่อน (เขื่อนน้ำล้น) ในโซนนาข้าว กั้นน้ำเค็มไม่ให้เข้ามาในช่วงหน้าแล้ง

3. ทรัพยากรประมง

ประเด็นปัญหา

- การใช้วนที่ผิดกฎหมายในการจับปลา เช่น อวนดาถี้
- สัตว์น้ำลดลงมากกว่าปกติ
- ทะเลน้อยสมัยก่อนมีนกชุกชุม มีปลาชุกชุม ต่อมาเมื่อวิถีชีวิตเกิดขึ้นทำให้ส่งผลกระทบต่อทะเลสาบมาก

และยังส่งผลกระทบต่อทะเลหลวง

- เมื่อวงจรน้ำถูกปิด จะทำให้น้ำตื้น กุ้งปลาไม่สามารถอาศัยอยู่ได้
- การมีประชากรเพิ่มมากขึ้น ทำให้คนต้องใช้เครื่องมือที่ทันสมัยมากขึ้น ซึ่งจะไปทำลายสัตว์น้ำ เช่น โพงพาง ไชนัง เครื่องมือประมงจำพวกนี้ทำให้ตะกอนเกิดการอุดตัน น้ำจะตื้นเขิน

แนวทางแก้ปัญหา

- ควรมีการเข้มงวดในการใช้เครื่องมือประมงในการจับสัตว์น้ำ
- ห้ามเลี้ยงกุ้งกุลาดำ เพราะเล็งเห็นถึงความเสียหายของน้ำ
- ร้านขายเครื่องมือประมงควรมีการออกมาตรการในการใช้เครื่องมือทำการประมงให้ได้มาตรฐาน

4. การท่องเที่ยว

แนวทางแก้ปัญหา

- ควรมีการฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยว เช่น หาดแก้ว หาดพระทอง เกาะสี่ เกาะห้า

โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
วันพุธ ที่ 17 มีนาคม 2547 ณ ห้องอาหารทิพย์สน์ บ้านจองถนน

1. คุณเจริญ	ประทีปชากุล	-	ม. 1	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
2. คุณนวม	รอดชุม	-	ม. 1	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
3. คุณจรรยา	จินนัย	34	ม. 1	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
4. คุณบัว	แก้วชูทอง	120	ม. 1	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
5. คุณพีระ	สุธีรณฤพล	94/1	ม. 1	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
6. คุณผั่น	อินทราอาษา	7	ม. 1	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
7. คุณอรุณ	สุวรรณโชติ	44	ม. 2	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
8. คุณจำนรร	ผุดแก้ว	52	ม. 2	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
9. คุณวิโรจน์	บุญคุโล	-	ม. 3	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
10. คุณอารีย์	ทองคำ	22	ม. 3	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
11. คุณเจริญ	เพ็งมาก	8	ม. 3	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
12. คุณนิพนธ์	ทองช่วย	31	ม. 3	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
13. คุณประสิทธิ์	คชภูมิ	58	ม. 4	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
14. คุณสมมาตร	รักเล่ง	2	ม. 4	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
15. คุณจาริณี	ถัดอภิชาติ	39	ม. 4	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
16. คุณวรรณา	จินดารัตน์	63	ม. 4	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
17. คุณรัตติยา	มากคำ	30	ม. 4	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
18. คุณสมใจ	หรรหมณี	9	ม. 5	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
19. คุณสนิท	อักษรมี	55	ม. 5	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
20. คุณสมใจ	พวงมณี	9	ม. 5	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
21. คุณสมศักดิ์	ประสาภูมิ	-	ม. 6	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
22. คุณประเสริฐ	ชูแสง	3	ม. 6	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
23. คุณสวัสดิ์	พรหมมณี	29	ม. 6	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
24. คุณน้อม	เกตุหนู	8	ม. 6	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
25. คุณวันทนี	พรหมพันธุ์	16	ม. 6	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
26. คุณสวัสดิ์	วุ่นฝ้าย	19	ม. 6	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
27. คุณสุภา	ขันเพ็ชร	44	ม. 6	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
28. คุณโอภาส	อักษรมี	42	ม. 6	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
29. คุณสุกิตต์	พรหมณี	20	ม. 6	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
30. คุณชินฟ้า	แซ่ว่อง	46	ม. 6	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
31. คุณนอม	แก้วสารพัดนึก	14	ม. 6	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
32. คุณถนอม	แดงปรก	4	ม. 6	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
33. คุณประนาม	พุทธขาว	35	ม. 6	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง

34. คุณจันทรรักษ์	ศิริสวัสดิ์	41	ม. 6	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
35. คุณชะเอม	จันทร์มาส	-	ม. 7	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
36. คุณสมหมาย	แก้วขุนจิตร	-	ม. 7	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
37. คุณมงคล	ไชยวรรณ	19	ม. 7	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
38. คุณสุชาติ	ชูสอน	38	ม. 7	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
39. คุณสมนึก	ชำนาญกิจ	16	ม. 7	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
40. คุณโสภา	ไชยวรรณ	19	ม. 7	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
41. คุณพัค	ชูชนะ	35	ม. 7	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
42. คุณอนันต์	ชูสอน	46	ม. 7	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
43. คุณประภา	หนู่น	14	ม. 7	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
44. คุณลัณณา	รัตนะ	3	ม. 7	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
45. คุณช่วง	รัตนะ	3	ม. 7	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
46. คุณถาวร	มณีอ่อน	15	ม. 7	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
47. คุณกัญญา	อรุณรัตน์	5	ม. 7	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
48. คุณชัย	มณีอ่อน	15	ม. 7	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
49. คุณสมจิตร	ชูรอง	128	ม. 13	ต. จองถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
50. คุณนวราชบุรี	ทักษิวิวัฒน์	304	ม. 1	ต. นาโหนด	อ. เมือง	จ. พัทลุง
51. คุณสุภาภรณ์	พรรณราย	67/1	ม. 2	ต. เกาะหมาก	อ. ปากพะยูน	จ. พัทลุง
52. คุณสมคิด	ทองขัง	6	ม. 5	ต. แพรกหา	อ. ควนขนุน	จ. พัทลุง
53. คุณประมวล	มณีโชติ	โรงเรียนตะโหมด		อ. ตะโหมด	จ. พัทลุง	
54. คุณลอบ	เรืองแท้	-	ม. 7	ต. นาป่าขอ	อ. บางแก้ว	จ. พัทลุง
55. คุณน้อย	แก่นแท่น	268	ม. 9	ต. นาป่าขอ	อ. บางแก้ว	จ. พัทลุง
56. คุณวิรัตน์	หุยกทอง	40/1	ม. 1	ต. บ้านขาว	อ. ระโนด	จ. สงขลา
57. คุณวลัยภรณ์	รัตนเสน	63	ม. 1	ต. บ้านขาว	อ. ระโนด	จ. สงขลา
58. คุณเนือม	สังข์สุวรรณ	153/3	ม. 2	ต. ตะเครียะ	อ. ระโนด	จ. สงขลา
59. คุณประเสริฐ	จันทร์สังข์	39	ม. 5	ต. ตะเครียะ	อ. ระโนด	จ. สงขลา
60. คุณเอกชัย	ถาวรวงศ์	54/17	ถ.	นิพัทธ์สงเคราะห์	อ. หาดใหญ่	จ. สงขลา
61. คุณนากิน	แก้วบุญส่ง	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย				
62. คุณชำนาญศิลป์	ทองพูล	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย				
63. คุณนิกร	คล้ายทอง	ศูนย์ทรัพยากรน้ำบาดาล 11	สงขลา			
64. คุณอุทัย	เจริญกิตวงศ์	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	จังหวัดพัทลุง			
65. คุณจงดี	กองเอียด	เทศบาลเมืองพัทลุง				
66. คุณสุสดี	อ่อนน้อย	เทศบาลเมืองพัทลุง				
67. คุณแม่ไทย	เอี่ยมปิยะกุล	แขวงการทางพัทลุง				
68. คุณจรัส	บำรุงเสนา	สวท. พัทลุง				
69. คุณสุริพันธ์	จิตราวิชัย	สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองฯ				

70. คุณรัชชัย	ประดิษฐ์คุณกฤษฎ์	เทศบาลนครหาดใหญ่
71. คุณวิชัย		เทศบาลนครหาดใหญ่
72. คุณจิตติวัฒน์	อุนาตระการ	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz
73. คุณนันทพร	จันทร์ศุภหิรัญ	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz
74. คุณอรุณรัตน์	แสงละออง	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz
75. คุณอรุณชัย	สมศรี	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz
76. คุณจามรี	จังหวัดกลาง	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz
77. คุณลิขิต	เบญจกุล	แขวงการทางสงขลา
78. คุณอุทัย	วางพันธรา	แขวงการทางสงขลา
79. คุณขวัญชัย	เอื้ออารี	สำนักงานป่าไม้ จังหวัดพัทลุง
80. คุณอนุกิจ	จันทมโน	ปลัดอำเภอเขาชัยสน
81. คุณภาราตร	สายน้ำเขียว	สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา
82. คุณวรวิทย์	ชัชวาลชัยธรรม	สถาบันวิจัยสุขภาพสัตว์น้ำชายฝั่ง
83. คุณอรัญญา	อินรงค์	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดพัทลุง
84. คุณสโรกษ	จันทา	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดพัทลุง
85. คุณอุไร	เพชรสงค์	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดพัทลุง
86. คุณสุภาพ	แก้วสวี่	ศูนย์พัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำที่ 4
87. คุณบุญลาภ	จันมณี	องค์การบริหารส่วนตำบลจองถนน
88. คุณชวพล	อ่อนเรือง	สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง
89. คุณปิยะโชค	อินทนิवास	หนังสือพิมพ์โฟกัสภาคใต้
90. คุณอารี	รังสีโยกฤษฎ์	สถาบันราชภัฏสงขลา
91. คุณสุเทพ	ทิพย์ธารา	สถาบันราชภัฏสงขลา
92. คุณวีระวุธ	หุมช่วย	สถาบันราชภัฏสงขลา
93. คุณวิชัย	กาญจนาสุวรรณ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
94. คุณดุสิตา	แก้วสมบูรณ์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
95. คุณฉัตรไชย	รัตนไชย	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
96. คุณนพรัตน์	บำรุงรักษ์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
97. คุณณัฐพล	ศรีสุธาสินี	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
98. คุณศักดิ์ชาย	กงนคร	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
99. คุณวาสนา	เสรีวัฒนาชัย	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
100. คุณวิวัฒน์	สุทธิวิภากร	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
101. คุณศักดิ์ดา	โชโต	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
102. คุณจุฑารัตน์	บุญรัตน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์



การร่วมแสดงความคิดเห็นของชาวบ้าน

อาจารย์อริ และอาจารย์จักรไชย
อธิบายประเด็นในการประชุม



บรรยากาศ ณ สถานที่ประชุม

ชาวบ้านให้ความสนใจในเอกสารที่แจกไป
และร่วมกันเสนอประเด็นเพิ่มเติม





สภาพพื้นที่รอบๆ สถานที่จัดประชุม



สภาพคลองบริเวณ วัดท่าเขียน บางแก้ว



วัดท่าเขียน บางแก้ว



พระพุทธรูปภายในวัดท่าเขียน บางแก้ว